

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 212/1999

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Γ' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 7-4-1999

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Ευστράτιος Βολάνης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης
Γεώργιος Κατράνης, Νικόλαος Μαυρίκας, Χρήστος Θωμόπουλος, Δημήτριος
Παπαγεωργόπουλος, Ευάγγελος Τριτάς, Σπυρίδων Δελλαπόρτας.

Εισηγητές : Δημήτριος Παπαγεωργόπουλος, Νομικός Σύμβουλος
του Κράτους.

Αρίθμ. ερωτήματος : Δ4/135/1-3-1999 Γεν. Δ/ση Διοικ. Α/θμιας και
Β/θμιας Εκπ/σης Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Περίληψη Ερωτήματος : α. Εάν η Ένωση Γονέων που προβλέπεται
από τις διατάξεις του άρθρου 2 ν. 2621/98, πρέπει να συγκροτηθεί και να
λειτουργεί ως σωματείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

β. Στην περίπτωση που σε μία κοινότητα ή Δήμο ή Δημοτικό
Διαμέρισμα οι εκπρόσωποι των Συλλόγων που έχουν εκλεγεί για την Ένωση
είναι λιγότεροι από είκοσι και δεν μπορεί η Ένωση να συγκροτηθεί και να
λειτουργεί ως σωματείο, με ποιο τρόπο θα επιλέγουν τους εκπροσώπους για
την ομοσπονδία και στα άλλα όργανα του Ν. 1566/85 όπου προβλέπεται;

γ) Εάν νόμιμα συμμετέχουν στην σχολική επιτροπή, στο σχολικό συμβούλιο και στην ένωση γονέων εκπρόσωποι του συλλόγου γονέων, αν οι εκλογές έγιναν μετά την ημερομηνία που προβλέπεται από την παραγρ. 11 του άρθρου 2 του Ν. 2621/98 δηλ. μετά την 31-12-98, χωρίς να υπάρχει λόγος ανωτέρας βίας για τη μη εμπρόθεσμη διεξαγωγή των εκλογών.

δ) Πως θα μετέχουν στις Ενώσεις γονέων που προήλθαν από εκλογές εντός της νόμιμης προθεσμίας 1.1.99 έως 28.2.99, εκπρόσωποι γονέων, που αναδείχθηκαν ύστερα από σχετικές εκλογές που έλαβαν χώρα μετά την 31.12.98 λόγω ανωτέρας βίας (καταλήψεις),

ε) Ο ελάχιστος αριθμός μαθητών που απαιτείται για τον ορισμό εκπροσώπων στην ομοσπονδία Γονέων αντιστοιχεί στο σύνολο των μαθητών των σχολείων ή στον αριθμό των μαθητών των οποίων οι γονείς ψήφισαν στις εκλογές για την ανάδειξη εκπροσώπων στην ένωση γονέων;

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Γ' Τμήμα του Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

1 Δι άρθρου 2 του ν. 2621/98 αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 του ν. 1566/85 ως ακολούθως.

«1. Η συμμετοχή εκπροσώπων των γονέων των μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης στα συλλογικά όργανα του παρόντος νόμου προϋποθέτει τη συγκρότηση και λειτουργία συλλόγων γονέων ως σωματείων, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων παραγράφων και του Αστικού Κώδικα.

2. Οι γονείς των μαθητών κάθε δημόσιου σχολείου συγκροτούν ένα σύλλογο γονέων, που φέρει την επωνυμία του σχολείου και συμμετέχουν αυτοδικαίως σε αυτόν. Η διοίκηση του συλλόγου γονέων, καθώς και κάθε εκπρόσωπος στα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία όργανα εκλέγονται. Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής, υπό την προϋπόθεση ότι στις εκλογές κατατίθενται περισσότερα από ένα ψηφοδέλτια. Στην περίπτωση που οι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, κάθε ψηφοφόρος μπορεί να επιλέξει μέχρι το 40% των εκλεγόμενων. Στις εκλογές αυτές ψηφίζουν ο ένας ή και οι δύο γονείς κάθε μαθητή. Οι εκλογές επαναλαμβάνονται μέχρι δύο φορές, εφόσον δεν ψηφίσουν γονείς, που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα τρίτο των μαθητών

του σχολείου. Στην περίπτωση που δεν επιτυγχάνεται και μετά την επανάληψη των εκλογών η εκπροσώπηση του ενός τρίτου των μαθητών του σχολείου, ο σύλλογος των γονέων θεωρείται ότι εκλέγεται νομίμως, αλλά δεν συμμετέχει στη σχολική επιτροπή, στο σχολικό συμβούλιο και δεν εκπροσωπείται στη ένωση γονέων.

3. Οι σύλλογοι γονέων των σχολείων της ίδιας κοινότητας ή δήμου ή δημοτικού διαμερίσματος συγκροτούν μία ένωση γονέων. Κάθε σύλλογος εκπροσωπείται στην ένωση γονέων από έναν εκπρόσωπο ανά τριάντα μαθητές, των οποίων οι γονείς έλαβαν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη της διοίκησής του. Στην περίπτωση που οι γονείς που συμμετείχαν κατά τα ως άνω στις εκλογές εκπροσωπούν λιγότερους από τριάντα μαθητές, ο σύλλογος γονέων εκπροσωπείται στην ένωση γονέων με έναν εκπρόσωπο.

4. Οι ενώσεις γονέων κάθε νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος συγκροτούν μία ομοσπονδία γονέων. Κάθε ένωση εκπροσωπείται στην ομοσπονδία γονέων από έναν εκπρόσωπο ανά τριακόσιους μαθητές. Στην περίπτωση που οι μαθητές των σχολείων που ανήκουν στην ένωση είναι λιγότεροι από τριακόσιους, η ένωση εκπροσωπείται στην οικεία ομοσπονδία με έναν εκπρόσωπο.

5. Οι ομοσπονδίες γονέων της χώρας συγκροτούν μία συνομοσπονδία. Κάθε ομοσπονδία εκπροσωπείται σε αυτήν από έναν τουλάχιστον εκπρόσωπο ανά χίλιους πεντακόσιους μαθητές των σχολείων, των οποίων οι σύλλογοι είναι μέλη των ενώσεων της ομοσπονδίας και συμμετείχαν στις τελευταίες εκλογές για την ανάδειξη της ομοσπονδίας. Σε περίπτωση που οι μαθητές των σχολείων αυτών είναι λιγότεροι από χίλιους πεντακόσιους, η οικεία ομοσπονδία εκπροσωπείται στη συνομοσπονδία από έναν εκπρόσωπο.

6.....

7.....

8.....

9.....

10. Οι διατάξεις του παρόντος υπερισχύουν τυχόν αντίθετων διατάξεων των καταστατικών συλλόγου, ένωσης, ομοσπονδίας και συνομοσπονδίας.

11. Μετά τη δημοσίευση του παρόντος οι σύλλογοι γονέων, οι ενώσεις συλλόγων γονέων, οι ομοσπονδίες ενώσεων συλλόγων γονέων και η συνομοσπονδία διεξάγουν εκλογές για την ανάδειξη νέων αιρετών διοικήσεων. Οι εκλογές αυτές διεξάγονται με τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων εντός των παρακάτω προθεσμιών :

α) Για τους συλλόγους γονέων μέχρι 31.12.1998

β) Για τις ενώσεις συλλόγων γονέων από 1.1.1999 μέχρι 28.2.1999.

γ) Για τις ομοσπονδίες ενώσεων συλλόγων γονέων από 1.3.1999 μέχρι 15.4.1999.

δ) Για τη συνομοσπονδία από 16.4.1999 μέχρι 31.5.1999.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων , ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων».

Σε εκτέλεση της ως άνω διατάξεως της παρ. 12, εξεδόθη η υπ' αριθμ. Δ4/1662/23.12.1998 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δια της οποίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τον τρόπο συγκροτήσεως και λειτουργίας των οργανώσεων γονέων των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Ειδικότερα στην δεύτερη παράγραφο του άρθρου 4 της ως άνω Κανονιστικής Πράξεως ορίζονται τα ακόλουθα :

«Εφόσον για οποιοδήποτε λόγο δεν έχει συσταθεί σε σωματείο ο Σύλλογος Γονέων ενός Σχολείου, η Ένωση Γονέων, η Ομοσπονδία Γονέων και η Συνομοσπονδία καλούνται σε Γενική Συνέλευση κατά περίπτωση από τον οικείο Διευθυντή Σχολικής μονάδας, Δήμαρχο ή Πρόεδρο Κοινότητας, από τον αντίστοιχο Νομάρχη και από τον Γενικό Διευθυντή της Διοίκησης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κ.Υ. του ΥΠΕΠΘ.

Η Γενική αυτή Συνέλευση έχει ως σκοπό τη σύσταση σωματίου και τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη Δ.Σ. ή εκπροσώπων τους στα ανώτερα όργανα, όπου απαιτείται».

Τέλος, στο άρθρο 107 του Αστικού Κώδικος ορίζονται τα εξής :

«Ένωση προσώπων για την επιδίωξη σκοπού, όταν δεν αποτελεί σωματείο, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, διέπεται από τις διατάξεις για

την εταιρία. Μόλις η ένωση αυτή μετατραπεί σε σωματείο, η περιουσία της μεταβιβάζεται στο σωματείο σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις».

II. Παρατηρούνται τα εξής:

Δια της ως άνω διατάξεως της παρ. 1 του άρθρου 53 ν. 1566/85 (ως αντικατεστάθη δια του άρθρου 2 ν. 2621/98) επιτάσσεται η συγκρότηση και λειτουργία των συλλόγων γονέων ως σωματείων, ως προϋπόθεση για την συμμετοχή εκπροσώπων τους στα σύλλογικά όργανα του νόμου τούτου (ν. 1566/85). Τοιαύτη αντίστοιχη υποχρέωση δεν προβλέπεται στην ανωτέρω διάταξη, ούτε στις διατάξεις των επομένων παραγράφων του ιδίου άρθρου για τις ενώσεις γονέων, τις ομοσπονδίες γονέων και την συνομοσπονδία.

Εκ τούτου δύναται να συναχθεί ότι οι περί ών πρόκειται οργανώσεις (πλην του Συλλόγου γονέων) δύνανται νομίμως να λειτουργούν κατά την έννοια των διατάξεων του εν λόγω άρθρου και να ασκούν τις αρμοδιότητες που προσδίδονται σ'αυτές δια των διατάξεων τούτων, έστω και αν δεν έχουν συγκροτηθεί σε σωματεία. Στην περίπτωση αυτή, ως ενώσεις προσώπων διέπονται υπό των διατάξεων τους ως άνω άρθρου 107 του Αστικού Κώδικος αλλά και του άρθρου 53 ν. 1566/85, καθώς και της υπ'αριθμ. 14/1662/23-12-1998 αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Εκ δε των διατάξεων αυτών (και ιδίως των άρθρων 3 και 4 της κανονιστικής πράξεως και των παραγράφων 10 και 11 του ως άνω άρθρου 53) καθίσταται σαφές ότι οι οργανώσεις αυτές, κατά πάσα περίπτωση (είτε έχουν συγκροτηθεί ως σωματεία είτε όχι), υποχρεούνται να διαθέτουν καταστατικό και αιρετή διοίκηση και να διεξάγουν αρχαιρεσίες εντός των οριζομένων προθεσμιών και καθ'ού τρόπου ορίζεται στις εν λόγω διατάξεις προς εκλογή διοικήσεως και εκπροσώπων στις οργανώσεις της επόμενης βαθμίδος.

Κατά ταύτα, η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 4 της υπ'αριθμ. Δ4/1662/23-12-1998 υπουργικής αποφάσεως δια της οποίας προβλέπεται η σύγκληση γενικής συνελεύσεως, μεταξύ άλλων και της Ενώσεως Γονέων με σκοπό την σύσταση σωματείου, θα πρέπει να ερμηνευθεί ότι συνιστά μιν παρότρυνση προς τις οργανώσεις αυτές να ιδρύσουν σωματεία, προκειμένου να διευκολυνθεί η λειτουργία τους, αλλά δεν έχει την έννοια της

θεσπίσεως αντιστοίχου υποχρεώσεως και δη συνδεδεμένης με κυρώσεις (σε περίπτωση παράβασης της υποχρεώσεως).

Εξ'άλλου, εκ της διατάξεως της παρ. II του ως άνω άρθρου 53 (δια της οποίας ορίζονται προθεσμίες για την διεξαγωγή των αρχαιρεσιών) εχούσης προφανώς μεταβατικό χαρακτήρα, δύναται να συναχθεί ότι οι περι των πρόκειται οργανώσεις λειτουργούν νομίμως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου τούτου, μέχρις της καταληκτικής δέκαστην εξ'αυτών προθεσμίας προς διεξαγωγή των αρχαιρεσιών (εφόσον, εννοείται έχουν συγκροτηθεί νομίμως κατά τις προϊσχύσασες διατάξεις). Μετά την πάροδο της οριζόμενης προθεσμίας, ανεξαρτήτως εάν αυτή οφείλεται ή όχι σε ανώτερη βία, παύει η ανοχή του νόμου και απέρχονται οι συνέπειες της παρ. 1 του άρθρου 53. Οι συνέπειες αυτές παραμένουν μέχρις ότου διεξαχθούν αρχαιρεσίες κατά τα οριζόμενα υπό του νόμου και της ανωτέρω υπουργικής αποφάσεως.

Συνεπώς, μετά την εκπρόθεσμη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών, οι οργανώσεις αυτές νομίμως συμμετέχουν στα συλλογικά όργανα του ν. 1566/85 και εκπροσωπούνται έκτοτε στις οργανώσεις της επομένης βαθμίδος. Η νομιμότης όμως των τυχόν προηγηθεισών αρχαιρεσιών ή της λειτουργίας των οργανώσεων αυτών (της επομένης βαθμίδος) άνευ της συμμετοχής των εκπροσώπων τούτων είναι αυτονόητο ότι δεν επηρεάζεται εκ της μεταγενεστεράς συμμετοχής αυτών.

Τέλος, ως προς το πέμπτον ερώτημα, παρατηρείται ότι δια της ως άνω παραγράφου 3 του άρθρου 53 ορίζεται ότι κάθε σύλλογος εκπροσωπείται στην ένωση γονέων από έναν εκπρόσωπο ανά τριάντα, των οποίων οι γονείς έλαβαν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη της διοίκησής του».

Η διατύπωση αυτή δεν επαναλαμβάνεται στην επόμενη παράγραφο 4, δια της οποίας ορίζεται ο τρόπος εκπροσωπήσεως της ενώσεως στην ομοσπονδία. Τουναντίον, εκ του δευτέρου εδαφίου της ανής παραγράφου, που αναφέρεται προφανώς (για τον προσδιορισμό του αριθμού των εκπροσώπων της ενώσεως) στον αριθμό των μαθητών ανά σχολείο, καθίσταται σαφές ότι, σύμφωνα με την διάταξη αυτή, ο αριθμός των

εκπροσώπων της Ενώσεως στην Ομοσπονδία αντιστοιχεί στο σύνολο των μαθητών των σχολείων που ανήκουν στην Ένωση.

III. Κατάκολουθιαν των προεκτεθέντων στα εν αρχή ερωτήματα αρμόζουν οι ακόλουθες απαντήσεις.

1. Επί του πρώτου και δευτέρου ερωτήματος:

Η Ένωση Γονέων δεν είναι απαραίτητο να συγκροτηθεί και να λειτουργεί ως Σωματείο σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικος. Κατά πάσαν περίπτωσιν εκλέγει τους εκπροσώπους της για την ομοσπονδία και στα όργανα (όπου τυχόν προβλέπεται), ως ορίζεται στο καταστατικό της και τις οικείες διατάξεις (άρθρο 53 ν. 1566/85 όπως ισχύει και Δ4/1662/23.12.1998 απόφαση Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων).

2. Επί του τρίτου και τετάρτου ερωτήματος

Μετά την πάροδο της οριζομένης στον νόμο προθεσμίας προς διεξαγωγή των εκλογών, ανεξαρτήτως εάν αυτή οφείλεται σε ανώτερη βία ή μη, οι εκπρόσωποι των συλλόγων γονέων δεν δύνανται να συμμετέχουν στις σχολικές επιτροπές, στα σχολικά συμβούλια και στις Ενώσεις Γονέων. Μετά την (εκπρόθεσμη) διεξαγωγή των εκλογών οι εν λόγω εκπρόσωποι νομίμως συμμετέχουν έκτοτε στα ανωτέρω όργανα και στις Ενώσεις Γονέων.

3. Επί του πέμπτου ερωτήματος:

Ο ελάχιστος αριθμός μαθητών που απαιτείται για τον ορισμό εκπροσώπων στην Ομοσπονδία Γονέων αντιστοιχεί στο σύνολο των μαθητών των σχολείων που ανήκουν στην Ένωση.

Ευστράτιος Βολάνης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΔΗΜ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Νομικός Σύμβουλος του
Κράτους